

**URZĄD MIEJSKI WROCŁAWIA
BIURO ROZWOJU WROCŁAWIA**

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego w rejonie ulicy Stabłowickiej, rzeki
Bystrzycy i linii kolejowych we Wrocławiu**

Opracowanie:

mgr inż. Rafał Odachowski

Wrocław 2014

Spis treści

1.	Wprowadzenie.....	3
1.1.	Podstawa prawna, cel i zakres opracowania	3
1.2.	Opis metod pracy	3
1.3.	Informacje o zawartości i głównych celach projektu MPZP	4
2.	Ocena stanu i funkcjonowania środowiska	4
2.1.	Charakterystyka środowiska przyrodniczego.....	4
2.2.	Stan środowiska i występujące zagrożenia	9
2.3.	Funkcjonowanie środowiska	16
2.4.	Uwarunkowania ekofizjograficzne	17
2.5.	Tendencje przeobrażeń przy braku realizacji MPZP	17
3.	Analiza ustaleń planu i ocena zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi	18
4.	Przewidywany wpływ realizacji ustaleń projektu MPZP na środowisko	19
4.1.	Analiza wpływu ustaleń planu na środowisko	19
4.2.	Oddziaływanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego poza obszarem opracowania	22
4.3.	Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	23
4.4.	Kompleksowa ocena skutków wpływu ustaleń MPZP na środowisko	23
5.	Metody analizy realizacji postanowień projektu planu.....	24
6.	Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	25
7.	Przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie MPZP	25
8.	Informacje o celach ochrony środowiska i powiązania z innymi dokumentami	26
9.	Streszczenie.....	29
10.	Spis literatury	30

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna, cel i zakres opracowania

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, która jednocześnie ustala zakres merytoryczny opracowania. Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym prognozę oddziaływania na środowisko sporządza organ opracowujący projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (w skrócie MPZP). Integralną częścią prognozy jest załącznik graficzny obejmujący granicami teren planu miejscowego.

Prognoza obejmuje obszar objęty projektem MPZP, który został zainicjowany uchwałą XLII/1043/13 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 18 kwietnia 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Stabłowickiej, rzeki Bystrzycy i linii kolejowych we Wrocławiu.

Celem sporządzenia prognozy jest ocena skutków (zarówno negatywnych, jak i pozytywnych), jakie mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenów oraz realizacji ustaleń projektu planu na środowisko, a w szczególności na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne oraz zabytki, z uwzględnieniem wzajemnych powiązań między tymi elementami.

W opracowaniu przedstawiono analizę stanu i funkcjonowania środowiska, jego zasobów oraz uwarunkowań przyrodniczych. Prognoza ocenia rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne i inne ustalenia zawarte w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod kątem zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi, zgodności z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska oraz ochrony różnorodności biologicznej. Prognoza identyfikuje przewidywane zagrożenia dla środowiska, które mogą powstać na terenach znajdujących się w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń MPZP.

1.2. Opis metod pracy

W trakcie przygotowania niniejszego opracowania rozpoznano walory i zasoby przyrodnicze, stan zagospodarowania, walory krajobrazowe, stan środowiska i istniejące zagrożenia oraz uciążliwości dla środowiska i zdrowia człowieka. Zastosowana w prognozie metoda polega na porównaniu aktualnego funkcjonowania obszaru z funkcjonowaniem przewidywanym jako skutek realizacji ustaleń planu.

Realizacja ustaleń zawartych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego spowoduje zróżnicowane zmiany w środowisku. Ich charakter, intensywność oraz zasięg uzależniony będzie od faktycznego sposobu zagospodarowania terenu oraz stopnia realizacji zapisów zawartych w projekcie planu miejscowego.

Ocenę następstw realizacji ustaleń planu dokonano z podziałem ze względu na wpływ na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego i antropogenicznego (w tym na zdrowie ludzi) znajdującego się w obrębie granic omawianego obszaru, uwzględniając wzajemne zależności między nimi. Wpływ na środowisko skutków realizacji planu różnicuje się w zależności od:

- bezpośrednio oddziaływania – bezpośrednio, pośrednie, wtórne, skumulowane;
- okresu trwania oddziaływania – długoterminowe, średnioterminowe, krótkoterminowe;
- częstotliwości oddziaływania – stałe, chwilowe;
- charakteru zmian – pozytywne, negatywne, bez znaczenia;

- zasięgu oddziaływania – miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne;
- trwałości przekształceń – nieodwracalne, częściowo odwracalne, odwracalne, możliwe do rewitalizacji;
- intensywności przekształceń - nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne.

Oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska zgodnie z przyjętymi założeniami przedstawiono również w formie tabelarycznej. Na rysunku prognozy poszczególne tereny pogrupowano według stopnia wpływu na środowisko.

1.3. Informacje o zawartości i głównych celach projektu MPZP

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego ma na celu ustalenie przeznaczenia terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu. Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zawarto w projekcie tekstu uchwały oraz na projekcie rysunku planu.

Projekt planu miejscowego zakłada przekształcenie części terenów przemysłowo-usługowych w tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej. Są to tereny położone w południowo-zachodniej części obszaru planu. Jednocześnie zachowuje się część terenów o funkcji usługowej położonych przy ul. Stabłowickiej. Zwiększa się areał terenów usługowych kosztem części przestrzeni rolniczej w północnej części omawianego obszaru. W planie zachowuje się tereny doliny rzecznej, starorzecza oraz tereny lasów. Większość użytków rolnych położonych w północnej części obszaru pozostaje niezabudowana. Funkcja rolnicza nie będzie jednak kontynuowana a użytki rolne przeznacza się na zielen parkową.

W planie miejscowym stwarza się odpowiednie warunki dla rozwoju funkcji mieszkaniowej i usługowej, odpowiedniego wyposażenia terenów w systemy infrastruktury technicznej oraz uzupełnienia sieci drogowej. Ustala się również podstawowe wymagania dotyczące zachowania ładu przestrzennego i ochrony środowiska.

2. Ocena stanu i funkcjonowania środowiska

2.1. Charakterystyka środowiska przyrodniczego

Położenie geograficzne i administracyjne

Obszar objęty planem miejscowym znajduje się w zachodniej części miasta Wrocławia. Położony jest pomiędzy prawym brzegiem rz. Bystrzycy, ulicą Stabłowicką i linią kolejową prowadzącą w kierunku Brzegu Dolnego. Teren planu znajduje się w obrębie osiedli Stabłowice i Pracze Odrzańskie. Jego powierzchnia wynosi 33,4 ha.

Zgodnie z podziałem miasta na jednostki urbanistyczne, który ustalono w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia”, przedmiotowy teren znajduje się w zespołach urbanistycznych: usługowym Stabłowice Komercyjne i nad-rzeczny Dolina Bystrzycy.

Według podziału Polski na jednostki fizyczno-geograficzne, obszar objęty opracowaniem należy do mezoregionu Pradolina Wrocławska, która wchodzi w skład makroregionu Nizina Śląska.

Zagospodarowanie

Dominującą formą zagospodarowania obszaru planu są tereny o funkcji aktywności gospodarczej. Zajmują one południową i centralną część omawianego terenu. Mieszczą się tu hale produkcyjne, składy i magazyny. Oprócz nich zainwestowanie tworzą obiekty gospodarcze i administracyjne oraz parkingi. Część terenów przemysłowych w zachodniej części obszaru jest nieużytkowana. Ponad zabudowę terenów przemysłowych wybijają się dwa maszty telefonii komórkowej.

Zabudowę tworzy również dwukondygnacyjny budynek wielorodzinny mieszczący się przy ulicy Stabowickiej 146 oraz zabudowania gospodarstw rolnych w północnej części obszaru planu. Znajdują się tu także pozostałości zabudowy zagrodowej w postaci zrujnowanych budynków gospodarczych. Przy ul. Stabłowickiej wznoszone jest osiedle domów wielorodzinnych.

Przestrzeń pomiędzy linią kolejową a Bystrzycą w północnej części omawianego obszaru tworzą użytki rolne, które w większości nie są wykorzystywane rolniczo. Wyjątek stanowią niewielkie powierzchnie łąk kośnych oraz ogród warzywny. W przestrzeni użytków rolnych odznaczają się tereny leśne, pośród których ukryte są starorzecza będące pozostałościami meandrującej Bystrzycy.

Tereny rolne, leśne i zbiorniki podlegają degradacji. Na ich brzegach składowane są odpady, a na łąki wylewany jest obornik. Na terenie lasu natomiast utworzona została zabudowa, którą otoczono płotem. Mieści się tu budynek mieszkaniowy obok którego znajdują się liczne obiekty gospodarcze.

Otoczenie obszaru planu tworzą od północy i północno-wschodu linia kolejowa, od zachodu dolina Bystrzycy, a od południa kompleks ogrodów działkowych. Wzdłuż ul. Stabłowickiej, po jej wschodniej stronie, ciągną się tereny zabudowane. Tworzą je szkoła podstawowa, budynki mieszkaniowe jedno- i wielorodzinnej, tereny usługowe, a także stadnina koni.

Rzeźba terenu

Omawiany teren położony jest przy prawym brzegu rz. Bystrzycy. Dolina rozcina obszary wysoczyznowe powstałe w trakcie zlodowacenia środkowopolskiego, podczas stadiału Odry. Obszar ten był następnie denudowany (obniżany) w trakcie zlodowacenia północnopolskiego oraz w holocenie. Meandry Bystrzycy pochodzą najprawdopodobniej z okresy schyłku plejstocenu i holocenu. Koryto rzeki położone jest na wysokości ok. 107 – 108 m n.p.m.

Powierzchnię terenu planu budują dwie jednostki geomorfologiczne. Północna część obszaru położona jest w obrębie terasy zalewowej rzeki Bystrzycy, natomiast część południowa na terasie nadzalewowej. Morfologia terenu w części południowej zatraciła dawny charakter na skutek silnego rozwoju osadniczego, wyrównania terenu i wprowadzeniu zabudowy. Terasa nadzalewowa położona jest na wysokości ok. 114-115 m n.p.m. Bardziej urozmaiconą rzeźbą terenu odznacza się terasa zalewowa, która ukształtowała się w wyniku działalności erozyjnej Bystrzycy. Znajdują się tu starorzecza będące pozostałościami dawnego koryta rzeki tworzące niewielkie niecki zagłębione na poziomie ok. 108 m n.p.m. Ich ułożenie zdradza dawny przebieg rzeki. Teren jest falisty i opada w kierunku północno-zachodnim do poziomu 110 m n.p.m. Sztuczne wypiętrzenia w terenie tworzy nasyp linii kolejowej wyniesiony 1 – 2 m nad poziom terenu oraz niewielkie odcinki wałów przeciwpowodziowych w rejonie przejazdu kolejowego. Terasę zalewową pokrywają głównie użytki rolne. Teren zurbanizowany jest w niewielkim stopniu. Sąsiedztwo starorzeczy tworzy niewielki płat lasu grądowego.

Budowa geologiczna i warunki geotechniczne

Na terenie planu znajduje się kilka historycznych wierceń, które niosą informacje na temat budowy podłoża do głębokości sięgającej kilku metrów.

Podłoże geologiczne jest zróżnicowane. Największy zasięg występowania mają łyły. Są to utwory twardoplastyczne lub półzwarde, które tworzą grunty aktywne koloidalnie i pęczniące. Na ogół są nośne, o dobrych parametrach fizykomechanicznych przy stałych warunkach wilgotnościowych. Posadowienie budynków w obrębie występowania tych gruntów wymaga podjęcia prac związanych z ich zabezpieczeniem przed zmianą warunków nawilgocenia.

Drugą grupą gruntów są występujące w północnej i zachodniej części terenu planu piaszki i żwiry epoki holocenu. Piaszki zostały nagromadzone w wyniku akumulacyjnej działalności rzeki. Budują terasę zalewową osiągając miąższość ok. 8-10 m. Pod względem geotechnicznym są nośne, mało ściśliwe, mogące stwarzać problemy w strefach występowania gruntów w stanie luźnym. Występują tu piaszki drobne, średnie, pospółki oraz żwiry. Głębiej zalega glina piaszczysta. Utwory przewarstwione są warstwą łąów.

W południowo-zachodnim skraju terenu podłoże budują holocenijskie piaszki drobne i średnie wraz z pospółką.

Wody powierzchniowe

Obszar planu znajduje się w dorzeczu rz. Bystrzycy, która przepływa przy zachodniej granicy obszaru MPZP. Jest to lewy dopływ Odry uchodzący do niej w rejonie Nowej Karczmy, w północnej części Wrocławia. Bystrzyca jest rzeką uregulowaną, lecz zachowującą seminaturalny charakter. Koryto tworzy meandry, których pozostałościami są występujące w północnej części terenu planu starorzecza. Do Bystrzycy prowadzi rów melioracyjny biegnący od ul. Stabłowickiej. Rów jest częściowo zarurowany i przebiega pod ziemią.

Powierzchnia największego zbiornika, który przylega do koryta Bystrzycy, wynosi 0,4 ha. Starorzecze posiada połączenie z Bystrzycą przy wysokich stanach wód. Od strony rzeki dno jest wypłyczone, prawdopodobnie częściowo zasypane. Mniejsze starorzecze usytuowane jest w północnej części obszaru, ciągnąc się od linii kolejowej do niewielkiego lasu. Jego powierzchnia wynosi 0,28 ha. Trzeci, najmniejszy zbiornik, położony jest we wschodniej części obszaru, w sąsiedztwie wału przeciwpowodziowego. Powierzchnia stawu wynosi 0,1 ha. Brzegi starorzeczy są przeważnie strome i silnie porośnięte drzewami i krzewami, przez co trudno dostępne dla ludności. Mimo to, stanowią miejsce nielegalnego składowania odpadów.

Wody podziemne

Poziom wody gruntowej w obrębie przepuszczalnych piaszków utrzymuje się na głębokości od 1,7 do 1,4 m ppt. Jest alimentowany wodami spływającymi z terenów przyległych a także wodami opadowymi, wykazując znaczną dynamikę wahań w ścisłej korelacji z reżimem hydrologicznym Bystrzycy. W obrębie łąów woda podziemna występuje na głębokości poniżej 2 m. Płytkie występowanie wód gruntowych, zwłaszcza w północnej części obszaru, stanowić może przeszkodę w sytuowaniu zabudowy.

Tereny zabudowane wyposażone są w systemy kanalizacji sanitarnej i deszczowej. Wody opadowe i roztopowe z utwardzonych terenów dróg odbierane są przez system kanalizacji deszczowej. Na terenach mieszkaniowych i niezabudowanych spływają do wód powierzchniowych lub wsiąkają bezpośrednio do gruntu.

Zagrożenie powodziowe

Rzeka Bystrzyca, mimo regulacji stanu jej reżimu hydrologicznego poprzez odprowadzanie nadmiaru wód do zbiorników retencyjnych, stwarza zagrożenie powodziowe. W roku

2007, na zlecenie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej opracowano „Studium ochrony przed powodzią zlewni rzeki Bystrzycy”. Na terenie opracowania wyznaczono „obszar bezpośredniego zagrożenia powodzią” (zgodnie z nowelizacją ustawy Prawo wodne jest to „obszar szczególnego zagrożenia powodzią”) oraz „obszar wymagający ochrony przed zalaniem”. Poza obszarem planu, na północ od linii kolejowej, wyznaczono obszar potencjalnego zagrożenia powodzią, gdzie zjawiska powodziowe mogą wystąpić w przypadku zniszczenia zabezpieczeń przeciwpowodziowych.

Obszar bezpośredniego zagrożenia powodzią obejmuje tereny doliny rzecznej, pomiędzy obwałowaniem lub naturalnie wysokim brzegiem. Obszar wymagający ochrony przed zalaniem obecnie nie jest chroniony przed powodzią. Znalazł się w zasięgu wód powodziowych podczas katastrofalnej powodzi w lipcu 1997 r. W studium ochrony przed powodzią wyznaczono przebieg wału przeciwpowodziowego, którego zadaniem będzie ochrona tych terenów. Wał powinien przebiegać wzdłuż rzeki, blisko jej koryta. Nie określono podstawowych parametrów technicznych wału, jego precyzyjnej lokalizacji ani terminu jego wykonania. Wskazane jest, aby wał powstał przed ewentualnym wprowadzeniem zainwestowania na terenie planu.

Topoklimat

Klimat miejscowy jest zróżnicowany. Jego charakter wynika z warunków morfologicznych oraz sposobu użytkowania terenu. Część powierzchni, obecnie lub niegdyś wykorzystywanej rolniczo, tworzy tereny otwarte, które charakteryzują się dobrym przewietrzaniem, dobrymi warunkami termicznymi i wilgotnościowymi. Warunki takie odpowiednie są dla prowadzenia gospodarki rolnej.

Na terenach leśnych i zadrzewionych panuje klimat charakteryzujący się pogorszonymi warunkami przewietrzania i obniżonym poziomem wilgotności. Cechuje go przy tym duże osłabienie promieniowania słonecznego, wyrównany profil termiczny oraz bakteriostatyczne działanie olejków eterycznych.

W obrębie doliny Bystrzycy panuje topoklimat zastoiskowy charakteryzujący się gorszymi warunkami solarnymi, niekorzystnymi warunkami termicznymi, wilgotnościowymi, dużą częstotliwością występowania mgieł i słabą wentylacją. Może tu występować niekorzystne zjawisko inwersji termicznej, co jest następstwem wychłodzenia się podłoża wskutek wypromieniowania ciepła pobranego w ciągu dnia przez grunt. Powietrze chłodne znajdujące się w warstwie przygruntowej, na skutek niewielkich spadków dolin oraz zapór utrudniających jego spływ zalegać może stosunkowo długo w ich obrębie, nawet do późnych godzin przedpołudniowych. Doliny stanowią rynny spływu chłodnego i wilgotnego powietrza, przez co mają wpływ na stan czystości powietrza atmosferycznego.

Gleby

Na omawianym obszarze przeważają mady lekkie i średnie o składzie mechanicznym glin lekkich i średnich pylastych całkowitych lub głęboko podścielonych piaskami. Są to gleby żyzne o dobrze wykształconej warstwie próchnicznej i prawidłowych stosunkach powietrzno-wodnych. W rejonie starorzeczy obecne są mady ciężkie glejone utworzone z glin ciężkich, które są stale zawilgotnione. Na terenach zabudowanych występują gleby industriogenne, nieprzydatne rolniczo. Pierwotnie były to żyzne gleby bielcowe i brunatne.

Pod względem klasyfikacji bonitacyjnej na terenie planu obecne są role RIIIb, RV, a także trwałe użytki zielone – ŁIII i PsIV. Większość gleb nie jest wykorzystywana rolniczo, jedynie w północnej części obszaru znajdują się niewielkie powierzchnie łąk kośnych oraz ogród warzywny.

Świat przyrody

Szatę roślinną na terenie planu tworzą drzewostany terenów leśnych, formacje zieleni nieurządzonej na terenach niezagospodarowanych, uprawy rolne oraz roślinność trwałych użytków zielonych. W niewielkim stopniu szatę roślinną buduje zieleń urządzona na terenach zabudowanych.

O walorach przyrodniczych obszaru planu decyduje dolina rz. Bystrzycy. Stanowi ona ważny dla funkcjonowania systemu przyrodniczego miasta korytarz ekologiczny umożliwiający migracje wielu gatunkom roślin, zwierząt i grzybów. Korytarz łączy stosunkowo dobrze zachowane tereny leśne Sudetów z jednym z najlepiej wykształconym na terenie Polski korytarzem ekologicznym doliny Odry. Jest to w wielu przypadkach jedyne miejsce bytowania cennych gatunków na terenach o charakterze rolniczo-przemysłowym, przez które przepływa Bystrzyca. Ze względu na wyjątkowe walory przyrodnicze i krajobrazowe, część doliny Bystrzycy została objęta ochroną prawną w postaci parku krajobrazowego i obszaru Natura 2000 (poza terenem panu).

Wzdłuż brzegów Bystrzycy ciągną się wąskie pasy lasów łęgowych, w drzewostanie których rozpoznaje się m.in. olchę czarną, wierzbę, lipy drobnolistne. W otoczeniu starorzeczy znajdują się niewielkie płyty lasu łęgowego zbudowane z wiekowych okazów dębu szypułkowego. Jako domieszka występuje wiąz szypułkowy, topola czarna, lipa drobnolistna, klon polny i olcha czarna, natomiast w podszycie m.in. bez czarny i głóg dwuszyjkowy. Las w centralnej części obszaru jest częściowo zdegradowany za sprawą dzikiej zabudowy w znacznej części otoczonej płotem.

Znaczącymi walorami odznaczają się starorzecza. Ich brzegi mocno porastają drzewa i krzewy. Obecne tu są stare okazy dębu szypułkowego, różne gatunki wierzb, topole czarna i biała, olchy, lipy drobnolistne, wiąz szypułkowy a także robinie. W podszycie występuje bez czarny, kalina koralowa, głóg i wierzba iwa. Strome brzegi sprawiają, że szuwały wykształcone są na niewielu odcinkach. Tworzy głównie je pałka szerokolistna i turzyce. Lustro wody zbiorników pokrywa rzęsa drobna.

Opisywane starorzecza zostały poddane waloryzacji przyrodniczej i krajobrazowej w opracowaniu pt. *Inwentaryzacja i ocena przyrodniczo-użytkowa starorzeczy, nieużytków wodnych i zbiorników wodnych na terenie miasta Wrocławia*. Zarówno pod względem ekologicznym, jak i krajobrazowym, wszystkie zbiorniki otrzymały ocenę średnią według skali trzystopniowej: wartość wysoka/średnia/niska. Najmniejszy zbiornik w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia” został wytypowany do objęcia ochroną w formie użytku ekologicznego.

W północnej części obszaru znajdują się użytki rolne, częściowo uprawiane w formie łąk. W sąsiedztwie terenów zamieszkałych uprawiane są warzywa. Obecne są także sady, jednak część z nich jest zdegradowana i zdziczała. Na niezagospodarowanych terenach rolnych zaznacza się sukcesja wtórna. Pojawiają się tam gatunki drzew – dąb szypułkowy, brzoza brodawkowata, klony, wierzbę i topole. Wszechobecnym gatunkiem jest robinia akacjowa. Niepokojącym zjawiskiem jest obecność roślin inwazyjnych, które intensywnie się mnożą i wypierają rodzimą florę z jej naturalnych stanowisk. Największe ich skupisko znajduje się w północnej części obszaru, gdzie rosną łany nawłoci późnej.

Miejsce swobodnego wzrostu roślin jest także rów melioracyjny przebiegający od ul. Stabłowickiej w kierunku Bystrzycy. Rosną tu przeważnie brzozy, topole i dęby szypułkowe. Intensywnie zarastają również skarpy nasypu kolejowego. Wyróżniają się tu wiekowe okazy jesionu wyniosłego, klonu pospolitego i jaworu, a także lipy drobnolistnej i dębu szypułkowego. Okazałe egzemplarze dębów szypułkowych, lipy drobnolistnej oraz jesionów wyniosłych odnaleźć również można w południowej części obszaru planu, przy ogrodach działkowych.

Spontaniczne drzewostany napotyka się w sąsiedztwie wału przeciwpowodziowego i

terenu mieszkaniowego przy ul. Stabłowickiej 146. Rosną tam młode egzemplarze brzozy, dębów, olchy, wierzb, a także bzu czarnego i kaliny koralowej.

Tereny zabudowy przemysłowej są słabo wyposażone w zieleni. Reprezentowana jest ona przez niewielkie powierzchnie trawników oraz pojedyncze nasadzenia drzew i krzewów przy budynkach oraz wzdłuż dróg dojazdowych do poszczególnych obiektów. Występują tu pospolite gatunki drzew, takie jak brzoza brodawkowata, klony, topole. Większość terenów przemysłowych jest ogrodzona i niedostępna, przez co nie została zinwentaryzowana.

Obecność terenów niezagospodarowanych z dużą ilością roślinności oraz lasu sprzyja występowaniu dzikich zwierząt. Należą do nich przede wszystkim gatunki ptaków oraz niewielkich ssaków, płazów i gadów. Szczególnie korzystne warunki dla występowania różnorodnych grup zwierząt panują w dolinie Bystrzycy. Zbiorniki stanowią potencjalne miejsce występowania ptaków nawodnych – potrzosa, trzcinniczka i kaczki krzyżówki. Przy zachodnim brzegu Bystrzycy, poza obszarem planu, zaznaczono stanowisko remiza (według mapy „Inwentaryzacja stanowisk zwierząt chronionych na terenie gminy Wrocław”, skala 1:25000, 1993 r.).

W obrębie obszaru planu nie występują formy ochrony przyrody powołane na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody.

2.2. Stan środowiska i występujące zagrożenia

Powietrze atmosferyczne

Presje

Zanieczyszczenie powietrza to gazy oraz aerozole (cząstki stałe i ciekłe unoszące się w powietrzu), które zmieniają jego naturalny skład. Mogą one być szkodliwe dla zdrowia ludzi, zwierząt i roślin, a także niekorzystnie wpływać na glebę, wody i inne elementy środowiska przyrodniczego.

Główne zanieczyszczenia gazowe powietrza w skali regionalnej i lokalnej to tlenki azotu (NO_x), dwutlenek siarki (SO_2), tlenek węgla (CO) oraz wiele różnych węglowodorów (tzw. lotne związki organiczne). Wszystkie one dostają się do atmosfery głównie podczas spalania paliw kopalnych, z wyjątkiem lotnych związków organicznych, które pochodzą przede wszystkim ze źródeł naturalnych.

Podstawowym procesem, w trakcie którego następuje emisja zanieczyszczeń do powietrza, jest spalanie paliw w elektrowniach, elektrociepłowniach, indywidualnych paleniskach domowych i transporcie. Zanieczyszczenia emitowane są także przez przemysł i rolnictwo.

Jako główne przyczyny przekroczeń dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń, szczególnie pyłu i benzo(a)pirenu w rejonach koncentracji zabudowy mieszkalnej, wskazywane są emisje ze źródeł komunalnych oraz transport drogowy. Szacuje się, że na obszarach miejskich, źródła komunalne odpowiedzialne są za 80% emisji benzo(a)pirenu, natomiast transport drogowy jest główną przyczyną wysokiego poziomu pyłu i dwutlenku azotu, szczególnie w dużych miastach.

Wielkość emisji z palenisk i kotłowni domowych zależy przede wszystkim od rodzaju instalacji grzewczych, rodzaju stosowanych paliw i stopnia izolacji termicznej budynków. Decyduje o tym w dużej mierze wiek budynków. Województwo dolnośląskie charakteryzuje się znaczącym udziałem budynków budowanych przed 1944 r., o dużych stratach ciepłych, zwłaszcza w centralnych częściach miast, w których dominują indywidualne instalacje grzewcze na paliwa stałe: piece węglowe (kaflowe, żeliwne, kuchenne) oraz kotły węglowe starego typu. Jednak nie tylko „stara” zabudowa jest źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza. Jedną z największych uciążliwości dla mieszkańców jest spalanie odpadów w pie-

cach domowych, natomiast coraz powszechniejsze opalanie domów drewnem może stać się istotnym źródłem emisji m.in. wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.

Emisja zanieczyszczeń powodowana przez ruch komunikacyjny powstaje podczas: spalania paliw w silnikach, ścierania jezdni, opon i hamulców oraz wtórnego unoszenia drobin pyłu z powierzchni dróg (tzw. emisja wtórna). Szczególna uciążliwość ruchu drogowego wynika ze sposobu wprowadzania zanieczyszczeń do powietrza (nisko nad ziemią), znacznego natężenia ruchu samochodowego oraz przebiegu dróg pomiędzy gęstą zabudową miejską.

Wśród źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza w województwie dolnośląskim należy wymienić również emisje pochodzące m.in. z zakładów przeróbczych surowców skalnych, prac budowlanych, eksploatacji dróg, prowadzenia działalności produkcyjnej (fermy i ubojnie drobiu oraz trzody chlewnej, galwanizernie, tartaki, zakłady betoniarskie), prowadzenie działalności usługowej (zakłady blacharsko-lakiernicze, warsztaty naprawy pojazdów), eksploatacji kanalizacji ściekowej, spalania odpadów, przeładunku i przetwarzania odpadów oraz składowisk odpadów, działalności związanej z rolnictwem. Działalności te mogą być przyczyną uciążliwości przede wszystkim ze względu na nieorganizowaną emisję pyłu i substancji uciążliwych zapachowo.

Podstawy prawne oceny jakości powietrza

Oceny jakości powietrza na terytorium kraju dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ustanowionych ze względu na ochronę roślin. Podstawę oceny jakości powietrza stanowią określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu poziomy substancji w powietrzu: dopuszczalne, docelowe, celów długoterminowych oraz alarmowe. Ocenę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi wykonuje się dla następujących zanieczyszczeń: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenu węgla, ozonu, benzenu, pyłu zawieszonego PM₁₀, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w pyłe PM₁₀ oraz pyłu zawieszonego PM_{2.5}.

Oceny i wynikające z nich działania odnoszone są do jednostek terytorialnych nazywanych strefami, obejmujących obszar całego kraju. Podział kraju na strefy został wprowadzony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza. Według tego podziału, wydziela się strefę Aglomeracji Wrocławskiej, obejmującą granice miasta. W strefie tej do oceny jakości powietrza przyjmuje się kryterium ochrony zdrowia ludzi.

Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z następujących klas: A (jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych), B (jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji), C (jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe), D1 (jeżeli poziom stężenia ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego), D2 (jeżeli poziom stężenia ozonu przekracza poziom celu długoterminowego).

Ocena jakości powietrza na terenie miasta

Badania jakości powietrza na terenie Wrocławia prowadzone są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

W czteroletnim okresie badawczym obejmującym lata 2006-2009, strefa Aglomeracji Wrocławskiej była zaliczona do klasy C ze względu na przekroczenia stężeń dopuszczalnych

pyłu PM10, a w latach 2006-2008 ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego ozonu. Od 2007 r., od kiedy prowadzony jest monitoring stężeń benzo(a)pirenu, Wrocław jest zaliczony do klasy C ze względu na przekroczenia dla tej substancji. Wysokie stężenia benzo(a)pirenu oraz pyłu zawieszonego PM10 i PM2.5 powtórzyły się również w roku 2010. W roku tym zanotowano również wysokie stężenie dwutlenku azotu w stacji pomiarowej przy al. Wiśniowej. Poziom pozostałych badanych substancji utrzymywał się w zakresie dopuszczalnych norm.

Aktualne badania jakości powietrza obejmują rok 2011. W roku tym strefa Aglomeracji Wrocławskiej pod względem poziomów dwutlenku siarki, ołowiu, benzenu, tlenku węgla, ozonu, arsenu, kadmu, i niklu kwalifikuje się do klasy A, w której nie stwierdza się przekroczeń dopuszczalnych poziomów stężeń i zaleca się utrzymanie jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie. Pod względem poziomu pyłu zawieszonego PM2,5, PM10, dwutlenku azotu i benzo(a)pirenu strefę zakwalifikowano do grupy C, co skutkuje koniecznością opracowywania programu ochrony powietrza.

Na podstawie klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za rok 2009, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska stwierdził potrzebę opracowania programu ochrony powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi w Aglomeracji Wrocławskiej dla pyłu PM10 i benzo(a)pirenu.

W roku 2010 uchwałą Sejmiku Województwa Dolnośląskiego przyjęto „Naprawczy program ochrony powietrza dla stref na terenie województwa dolnośląskiego, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu” (Uchwała nr III/44/10 z dnia 28 grudnia 2010 r.). Program ten nakłada na Prezydenta Miasta Wrocławia obowiązek uwzględniania w planach zagospodarowania przestrzennego wymogów dotyczących zaopatrywania mieszkań w ciepło z nośników nie powodujących nadmiernej „niskiej emisji” PM10 oraz projektowanie linii zabudowy uwzględniając zapewnienie „przewietrzania” miasta ze szczególnym uwzględnieniem terenów o gęstej zabudowie.

Stan jakości powietrza atmosferycznego na obszarze planu miejscowego

Na stan jakości powietrza atmosferycznego wpływ mają emisje zanieczyszczeń z terenów przemysłowych, transportu samochodowego oraz z sektora komunalnego. Zanieczyszczenia przemysłowe związane są z pracą zakładów przemysłowych oraz kotłowni wytwarzających ciepło do ogrzewania budynków. Źródłem emisji są także instalacje grzewcze w budynkach mieszkaniowych i usługowych. Odpowiedzialne są one za podwyższone stężenia dwutlenku siarki i dwutlenku azotu, benzo(a)pirenu oraz pyłu zawieszonego w miesiącach zimowych. Ruch samochodowy odbywający się ul. Stabłowicką odpowiedzialny jest za emisje spalin, pyłów i metali ciężkich do otoczenia.

Klimat akustyczny

W zależności od źródła hałasu rozróżnia się dwie podstawowe kategorie hałasu, tj. hałas komunikacyjny (drogowy, kolejowy, lotniczy) i hałas przemysłowy. Generalnie klimat akustyczny Wrocławia stale się pogarsza, czego przyczyną jest wzrost natężenia ruchu samochodowego oraz stan nawierzchni jezdni i torowisk. Problem uciążliwości hałasu występuje praktycznie na całym obszarze Wrocławia, a w szczególności w centralnych częściach miasta o dużym natężeniu ruchu i zwartej zabudowie, zlokalizowanej blisko jezdni, na terenach osiedli o zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej, zlokalizowanych w pobliżu ulic o dużym natężeniu ruchu. Najgorsza sytuacja przedstawia się na drogach krajowych oraz wojewódzkich.

Standardy jakości klimatu akustycznego zależą od funkcji i przeznaczenia terenu, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Tabela 1).

Tab.1. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowane przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie energetyczne, wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem.

Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
	Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L_{DWN}	L_N	L_{DWN}	L_N
	przedział czasu odniesienia równy wszystkim			
	dobom w roku	porom nocy	dobom w roku	porom nocy
Strefa ochronna „A” uzdrowiska Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej Tereny zabudowy związanej ze stałym pobytem dzieci i młodzieży Tereny domów opieki społecznej tereny szpitali w miastach	64	59	50	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego Tereny zabudowy zagrodowej Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe Tereny mieszkaniowo-usługowe	68	59	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ²⁾	70	65	55	45

Objaśnienia:

¹⁾ Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

²⁾ Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców pow. 100 tys. mieszkańców, można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

Do zabudowy chronionej przed hałasem zaliczyć należy teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej mieszczący się przy ul. Stabłowickiej 146. W sąsiedztwie omawianego obszaru znajdują się ponadto teren szkoły podstawowej, a także tereny zabudowy mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej.

Źródłem hałasu na terenie planu jest transport samochodowy odbywający się ulicą Stabłowicką i transport kolejowy. Uciążliwe mogą być również emisje hałasu przemysłowego, jednak źródła te nie były badane.

Danych na temat poziomów hałasu w środowisku dostarcza opracowanie „Mapa Akustyczna Wrocławia”. Aktualna wersja mapy (rok 2012) została opracowana na zlecenie miasta przez konsorcjum trzech spółek: Lemitor Ochrona Środowiska sp. z o.o., Geomatic Software Solutions sp. z o.o. i Far Data sp. z o.o. spółka komandytowa. Mapa przedstawia rozkład emisji hałasu z podziałem na poszczególne źródła: hałas drogowy, kolejowy, tramwajowy, lotniczy i przemysłowy. Hałas wyrażony jest wskaźnikami długookresowymi L_{DWN} (przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku) oraz L_N (przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy).

Natężenie hałasu drogowego w obrębie ul. Stabłowickiej osiąga poziom ok. 65 – 75 dB (w porze nocy 50 – 55 dB). Na terenie mieszkaniowym hałas osiąga wartości od 55 do 65 dB (w nocy 50 – 55 dB), a zatem mieści się w normach. Natężenie hałasu drogowego spada wraz z odległością i w oddaleniu ok. 40 m od jezdni wynosi poniżej 50 dB.

Istotnym czynnikiem wpływającym na klimat akustyczny obszaru jest linia kolejowa. W obrębie nasypu hałas osiąga poziom powyżej 75 dB (w nocy 70 – 75 dB). Hałas rozprzestrzenia się na duże odległości. Osiąga wartość poniżej 50 dB w odległości ok. 300 m od linii. Na terenie mieszkaniowym poziom hałasu wynosi 65 – 70 dB (w nocy 60 – 65 dB), co powoduje przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu o kilka decybeli.

Jakość wód powierzchniowych

Do najistotniejszych presji, jakim poddawane jest środowisko wodne, należy pobór wód oraz wprowadzanie do wód zanieczyszczeń. Lata dziewięćdziesiąte ubiegłego wieku przyniosły znaczne zmiany w sposobie gospodarowania wodą. Zużycie wody na potrzeby eksploatacyjne i straty w sieci osiągnęły minimalny poziom. Również od początku lat dziewięćdziesiątych obserwuje się spadek ilości ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczania. Systematycznie wzrasta ilość ścieków oczyszczanych w procesach z podwyższonym usuwaniem biogenów. Obok budowy nowych czy modernizacji istniejących oczyszczalni ścieków równolegle prowadzona jest rozbudowa sieci kanalizacyjnych. O ile jednak na terenie miast prawie cała ludność objęta jest zbiorowymi systemami odprowadzania ścieków to sanitacja terenów wiejskich w dalszym ciągu pozostaje dalece niewystarczająca. Do systemów kanalizacyjnych podłączonych jest nadal niespełna 30% mieszkańców wsi.

Podstawowym aktem prawnym określającym zasady gospodarowania zasobami wodnymi jest Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 roku wraz ze szczegółowymi przepisami wykonawczymi, tj. rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych oraz rozporządzeniem z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych.

Badania jakości wód prowadzi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. W ramach monitoringu jakości wód powierzchniowych został opracowany program badań na lata 2010 – 2012 (z uwzględnieniem zadań zaplanowanych do realizacji na lata 2013–2015), w ramach którego są wykonane badania i ocena stanu rzek oraz badania i ocena potencjału ekologicznego i stanu chemicznego zbiorników zaporowych. Badania jakości wód prowadzi się w ramach monitoringu środowiska, na który składają się monitoring diagnostyczny, operacyjny i badawczy. Ocena stanu jakości wód powierzchniowych obejmuje: klasyfikację stanu ekologicznego (dotyczy wód naturalnych), klasyfikację stanu chemicznego, ocenę stanu wód, klasyfikację potencjału ekologicznego (dotyczy wód silnie zmienionych i sztucznych), oceny spełniania wymagań jakościowych wód powierzchniowych związanych z ich użytkowaniem wynikającym z warunków korzystania z wód regionu wodnego (ocena przydatności wód do określonych celów – np. do bytowania ryb w warunkach naturalnych lub ocena zagrożenia – dotyczy to wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych).

W ramach monitoringu operacyjnego w 2010 roku przeprowadzono ocenę jakości Bystrzycy u jej ujścia do Odry, opartą na ocenie stanu ekologicznego i chemicznego. Pod względem klasyfikacji elementów biologicznych, wody Bystrzycy znalazły się w klasie III (obowiązuje skala pięciostopniowa), natomiast pod względem klasyfikacji elementów fizykochemicznych poniżej klasy II (w skali trzystopniowej: I kl., II kl., poniżej kl. II). Stan ekologiczny oceniono w klasie III. Stan chemiczny w zakresie wybranych wskaźników oceniony był jako nieosiągający dobrego. Ogólny stan wód Bystrzycy oceniono jako zły. W roku 2011 w ramach monitoringu operacyjnego przeprowadzono badania stanu chemicznego. Wody osiągnęły stan poniżej dobrego.

W latach 2007 – 2010 badano elementy biologiczne obejmujące fitoplankton, fitobentos i makrofity. Wody Bystrzycy w punkcie pomiarowo-kontrolnym przy ujściu do Odry, w przeciągu czterech lat osiągnęły stan umiarkowany w zakresie fitobentosu a dodatkowo w

2008 r. makrofitów (obowiązuje skala pięciostopniowa: stan bardzo dobry, dobry, umiarkowany, słaby i zły).

Jakość wód podziemnych

Badania stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych prowadzone są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie w ramach monitoringu diagnostycznego oraz monitoringu operacyjnego (obejmującego wody o statusie zagrożonych nieosiągnięciem dobrego stanu chemicznego oraz zlokalizowanych na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych). Obecnie ocenę jakości wód podziemnych wykonuje się na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych.

Badania stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych w województwie dolnośląskim w 2011 r. prowadzono w ramach monitoringu diagnostycznego, którym objęte były wszystkie jednolite części wód podziemnych oraz monitoringu operacyjnego, obejmującego jednolite części wód podziemnych (JCWPd) o statusie zagrożonych nieosiągnięciem dobrego stanu chemicznego, płytkie wody podziemne zlokalizowane na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych, wody podziemne reprezentujące słaby stan chemiczny oraz wody podziemne na obszarach bezpośrednio zagrożonych zanieczyszczeniami.

Ze względu na bardzo urozmaiconą budowę geologiczną oraz zróżnicowanie litologiczne poszczególnych kompleksów stratygraficznych, wody podziemne Dolnego Śląska znajdujące się w różnych ośrodkach charakteryzują się zmienną jakością oraz są w różnych stopniach wykorzystywane. Ocena jakości zwykłych wód podziemnych w układzie pięter wodonośnych w 2011 r. wykazała zdecydowaną przewagę wód charakteryzujących się dobrym stanem chemicznym we wszystkich poziomach wodonośnych. W wodach podziemnych pochodzących z utworów kredy nie stwierdzono stanu słabego. W punkcie pomiarowym we Wrocławiu wody oceniono jako słabe: IV i V klasa (obowiązuje skala pięciostopniowa: I – jakość bardzo dobra, II- jakość dobra, III – jakość zadowalająca, IV – jakość niezadowalająca, V – jakość zła).

Jakość gleb

Wartości dopuszczalne stężeń związków w glebie lub ziemi zawarte są w Rozporządzeniu ministra środowiska z dnia 9 września 2002 w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi. Glebę lub ziemię uznaje się za zanieczyszczoną, gdy stężenie co najmniej jednej substancji przekracza wartość dopuszczalną, z zastrzeżeniem, że jeżeli przekroczenie wartości dopuszczalnej stężenia substancji w badanej glebie lub ziemi wynika z naturalnie wysokiej jej zawartości w środowisku, uważa się, że przekroczenie dopuszczalnej wartości stężeń w glebie lub ziemi nie nastąpiło.

Badania jakości gleb prowadzone są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą we Wrocławiu.

W 2003 roku na zlecenie Wydziału Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miejskiego Wrocławia Instytut Gleboznawstwa i Ochrony Środowiska Rolniczego Akademii Rolniczej we Wrocławiu wykonał „Mapę zanieczyszczenia gleb i roślin uprawnych na terenie gminy Wrocław” w skali 1:20000. Według mapy większość badanych gleb, zarówno w centrum miasta, jak i na peryferiach, wykazuje nadmierną zawartość benzo(a)pirenu.

Oprócz tego w 2003 r. wykonano też badania stopnia zanieczyszczenia gleb wzdłuż ciągów komunikacyjnych Wrocławia w 20 punktach pomiarowych (Tabela 2).

Tab. 2. Wyniki badań gleb na terenach komunikacyjnych we Wrocławiu w roku 2003.

Odczyn w 1n KCl	Próchnica [%]	Metale mg/kg s.m.					
		Zn	Pb	Cd	Benzyna	Olej mineralny	Benzo(a)piren
5,6 – 7,6	1,28–6,65	36,3-225	16,8-112	0,135-0,713	<2	<2-14,7	0,03-0,88

Z informacji zawartej w tabeli wynika, że:

- dla cynku stwierdzono średnie zanieczyszczenie (III stopień);
- dla ołowiu stwierdzono średnie zanieczyszczenie (III stopień);
- dla oleju mineralnego, benzyny oraz benzo(a)pirenu stwierdzone stężenia nie były wyższe od wartości przyjętych w ww. rozporządzeniu dla grupy C (tereny komunikacyjne).

Zanieczyszczenia gleb przy terenach komunikacyjnych mają istotny wpływ na kondycję zieleni przyulicznej. Należy również wziąć to pod uwagę przy doborze gatunkowym nowych nasadzeń.

Na podstawie tych badań nie znaleziono wyraźnego wpływu odległości od ruchliwych ulic na zawartość miedzi i cynku. Zależność taka widoczna jest dla ołowiu, a w mniejszym stopniu również dla kadmu, lecz wyłącznie w bliższym sąsiedztwie ulic. Spośród innych form zanieczyszczenia coraz więcej wagi przywiązuje się ostatnio do zawartości WWA, szczególnie benzo(a)pirenu.

Promieniowanie elektromagnetyczne

Zasady ochrony środowiska przed promieniowaniem elektromagnetycznym określone są w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r., w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposób sprawdzania dotrzymania tych poziomów. Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych różnicuje się wyłącznie ze względu na obecność ludzi (tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową i miejsca dostępne dla ludności).

Źródłem promieniowania elektromagnetycznego na terenie planu są dwie anteny telefonii komórkowej umieszczone na masztach w obrębie terenów przemysłowych.

Badania uciążliwości związanych z promieniowaniem elektromagnetycznym od wielu lat prowadzi laboratorium Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Pomiarom podlega środowisko w otoczeniu stacji bazowych telefonii komórkowej, stacji radiowych i telewizyjnych oraz w sąsiedztwie stacji elektroenergetycznych. W przebadanych w ostatnich latach punktach pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych w miejscach dostępnych dla ludności nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych pól elektromagnetycznych.

Poziom pól elektromagnetycznych w środowisku jest zależny od gęstości infrastruktury nadawczej oraz od stanu pracy urządzenia nadawczego. Poziom ten jest zależny m.in. od liczby rozmów prowadzonych jednocześnie przez abonentów sieci komórkowych. Porównując badania wykonane w tych samych pionach pomiarowych w 2011 r. do badań wykonanych w 2010 r. zauważa się, że w większości przypadków natężenie pól elektromagnetycznych kształtuje się na podobnym poziomie, nie przekraczającym 20% wartości dopuszczalnej (7,0 V/m).

Istotne znaczenie ma również lokalizacja nadajników. Umieszczenie anten na dachach, masztach i elewacjach budynków gwarantuje, że w miejscach przebywania ludzi gęstości mocy przyjmują wartości niższe od wartości dopuszczalnej.

2.3. Funkcjonowanie środowiska

Obecność przydatnych dla rolnictwa gleb zadecydowała o zagospodarowaniu rolniczym – wykorzystaniu gruntów na uprawy polowe i użytki zielone oraz wprowadzeniu zabudowy zagrodowej. Takie użytkowanie zgodne jest z występującymi na obszarze planu uwarunkowaniami. Większość obszaru planu została jednak zabudowana obiektami o charakterze przemysłowym. Rolnicze zagospodarowanie terenu jest praktycznie zaniechane. W krajobrazie wyróżniają się tereny porolne, które stanowią miejsce intensywnego wzrostu roślin. Dostrzegalnym trendem jest również rozwój terenów mieszkaniowych w miejscach dawnej zabudowy przemysłowej.

Dolina Bystrzycy, starorzecza oraz tereny leśne tworzą enklawy o cechach naturalnych. Niekorzystne warunki fizjograficzne i obecność zjawisk powodziowych powstrzymały nadmierną antropopresję w tym rejonie. Zachowanie tych terenów należy uznać za zgodne z istniejącymi uwarunkowaniami. Nieuprawiane użytki rolne, starorzecza oraz niezagospodarowane tereny przemysłowe są miejscem spontanicznego rozwoju roślin, głównie zbiorowisk trawiastych, ale także pionierskich gatunków drzew i krzewów. Są one wartościowe pod względem przyrodniczym i krajobrazowym. Sąsiadują z korytarzem ekologicznym doliny Bystrzycy, co zapewnia ich zasilanie w elementy biotyczne.

Zieleń lasów i terenów porolnych podlega degradacji za sprawą wprowadzenia dzikiej zabudowy zagrodowej, otoczenie lasu płotem oraz zaśmiecania terenu. W wielu miejscach, zwłaszcza w lasach i przy brzegach zbiorników, napotyka się różnego pochodzenia odpady. Na terenach rolnych składowane są przemyślniki, który może zagrażać jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Tereny te wymagają uprzątnięcia i systematycznej kontroli służb odpowiedzialnych za utrzymanie porządku i czystości na terenie miasta.

Potencjał regeneracyjny środowiska uwarunkowany jest m. in. od ilości terenów aktywnych biologicznie, zróżnicowania biologicznego oraz możliwości rozprzestrzeniania się gatunków. Najwyższą odpornością na degradację i zdolnością do regeneracji cechują się tereny leśne, a także łąki i inne tereny zieleni w dolinach cieków. Są to miejsca najbardziej zróżnicowane gatunkowo. Tereny te posiadają połączenia ekologiczne z innymi przyrodniczo cennymi terenami znajdującymi się poza obszarem opracowania. Pełnią one rolę korytarzy ekologicznych. O wysokich zdolnościach regeneracyjnych tych obszarów świadczy zjawisko sukcesji na terenach porolnych, gdzie obserwuje się procesy lasotwórcze. Najbardziej podatnym na degradację elementem środowiska są wody powierzchniowe znajdujące się pod presją antropogeniczną. Przedostają się do nich zanieczyszczenia spływające z pól uprawnych położonych w sąsiedztwie doliny, które prowadzą do eutrofizacji wód. Obszar planu, ze względu na sąsiedztwo z korytarzem ekologicznym, jest zasilany w elementy biotyczne pochodzące z terenów doliny Bystrzycy. Mimo to, warunki rozprzestrzeniania się gatunków na obszarze planu są ograniczone za sprawą barier w postaci sieci dróg oraz ogrodzonych terenów zabudowanych.

Pod względem krajobrazowym teren planu jest zróżnicowany. Północną część obszaru tworzy zróżnicowany krajobraz rolny wzbogacony terenami leśnymi oraz starorzeczami. Są one zróżnicowane pod względem wiekowym i gatunkowym. Szczególnie interesujący jest starodrzew budowany przez wiekowe okazy dębu szypułkowego, jesionu, lipy oraz klonu. Krajobraz tych terenów oszpecają zrujnowane budynki gospodarcze będące pozostałością dawnej zabudowy zagrodowej, wszechobecne śmieci oraz dzika zabudowa w lesie. Tereny przemysłowe posiadają niewielkie walory krajobrazowe. Tworzą je mało atrakcyjne obiekty hal przemysłowych, budynków administracyjnych, a także infrastruktury technicznej i drogowej.

2.4. Uwarunkowania ekofizjograficzne

W celu poprawy stanu środowiska oraz podniesienia jego walorów przyrodniczych i krajobrazowych, zagospodarowanie terenu może być realizowane przy uwzględnieniu następujących ograniczeń i uwarunkowań:

- nie dopuszcza się realizacji przedsięwzięć powodujących degradację środowiska lub mogących pogorszyć jego jakość oraz jakość życia mieszkańców;
- uciążliwości wynikające z istniejącego zagospodarowania powinny ograniczyć się do zajmowanego przez inwestora terenu;
- zaleca się nie wprowadzać nowych źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza;
- obowiązuje zakaz wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do środowiska;
- dla ochrony środowiska gruntowo-wodnego przed substancjami szkodliwymi pochodzącymi z zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych na terenach utwardzonych, wody te powinny być podczyszczane przed wprowadzeniem do odbiornika;
- zaleca się retencjonowanie czystych wód opadowych i wykorzystanie ich do nawadniania terenów zieleni oraz zasilania poziomu wód gruntowych;
- ścieki sanitarne należy odprowadzać do sieci kanalizacyjnej;
- w zasięgu uciążliwego hałasu nie należy planować funkcji chronionych przed hałasem (np. zabudowy mieszkaniowej, szpitali);
- dla terenów zabudowy chronionej przed hałasem należy określić standardy klimatu akustycznego;
- tereny narażone na zjawiska powodziowe należy zabezpieczyć przez budowę wału przeciwpowodziowego wzdłuż Bystrzycy;
- popiera się wszelkie formy zieleni towarzyszącej zabudowie;
- zaleca się nasycenia obszarów zainwestowanych zielenią wysoką i zastosowania jej do ukształtowania krajobrazu usługowego zespołu urbanistycznego;
- zaleca się zachowanie istniejących terenów zieleni oraz pielęgnację drzewostanu; konieczne jest uprzątnięcie nielegalnych wysypisk oraz usunięcie zabudowy z terenów leśnych;
- należy dążyć do urzeczywistnienia idei utworzenia obszaru chronionego krajobrazu obejmującego dolinę Bystrzycy oraz objęcia ochroną starorzecza w formie użytku ekologicznego.

2.5. Tendencje przeobrażeń przy braku realizacji MPZP

W chwili obecnej nie obserwuje się znaczących zmian w zagospodarowaniu wewnątrz obszaru planu. W obowiązującym „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Wrocławia” utrzymuje się aktualną funkcję terenu związaną z rozwojem usług i przemysłu. Możliwe jest dogęszczenie zabudowy lub zmiana przeznaczenia poszczególnych działek na podstawie decyzji o warunkach zabudowy.

Tereny rolne i leśne w północnej części obszaru planu, zgodnie z ustaleniami studium, przeznaczone są na funkcje przyrodnicze związane z doliną Bystrzycy. Możliwa jest kontynuacja działalności rolniczej. Brak ingerencji w przestrzeń terenów niezagospodarowanych skutkować będzie dalszym rozwojem zieleni spontanicznej, aż do powstania kompleksów zieleni wysokiej. Sukcesję roślinną należy uznać za zjawisko pozytywne. Jej konsekwencją będzie zwiększenie poziomu zróżnicowania biologicznego.

3. Analiza ustaleń planu i ocena zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi

Analizę rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych zawartych w projekcie uchwały dokonuje się pod kątem zgodności z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym, zgodności z przepisami ochrony środowiska oraz rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywne wpływy na środowisko.

Większość terenów przeznaczonych na zabudowę usługową i mieszkaniową obejmuje istniejące obecnie tereny przemysłowe. Dla części terenów, które położone są w sąsiedztwie Bystrzycy, wymagane będzie podjęcie działań mających na celu ochronę przed powodzią. Dotyczy to terenów wskazanych w „Studium ochrony przed powodzią zlewni rzeki Bystrzycy” jako obszary wymagające ochrony przed zalaniem. Tereny te dotknęła powódź w lipcu 1997 r. i obecnie nie są chronione przed powodzią. W wymienionym opracowaniu jako zabezpieczenie przed wezbraniem wód rzeki Bystrzycy zaproponowano wykonanie wału przeciwpowodziowego wzdłuż rzeki. Ustawa Prawo Wodne (art. 88n ust 1 pkt 4) wymaga, aby strefa o szerokości 50 m od stopy wału była wolna od sytuowania obiektów budowlanych. Ma to na celu zapewnienie szczelności i stabilności wałów przeciwpowodziowych. W przypadku wykonania wału wzdłuż Bystrzycy zachodzi obawa, że część planowanej zabudowy znajdzie się w strefie mniejszej niż 50 m. Zabudowa w strefie może być dopuszczona w drodze decyzji wydawanej przez marszałka województwa w przypadku, gdy wprowadzenie zabudowy nie wpłynie to na szczelność i stabilność wału przeciwpowodziowego, o czym mówi art. 88n ust 1 pkt 3 ustawy Prawo Wodne. Projekt planu pozostaje w zgodzie z przepisami Prawa Wodnego. Należy jednak mieć świadomość, że bliskie sąsiedztwo koryta rzeki niesie ze sobą potencjalne zagrożenie zalaniem wodami powodziowymi.

Na terenie planu nie utrzymuje się działalności rolniczej. Obiekty zabudowy zagrodowej w północnej części obszaru planu nie będą pełnić już swojej funkcji. Tereny rolne przeznacza się na zieleń, natomiast grunty leśne pełnić będą w dalszym ciągu swoją funkcję. Z przestrzeni powinny zatem zostać uprzątnięte nieporządkane obiekty – zrujnowane budynki gospodarcze oraz zabudowa we wnętrzu lasu.

W zakresie ochrony przed hałasem ustala się dopuszczalne poziomy dźwięku na terenach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i mieszkaniowo-usługowej, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. W planie miejscowym nową zabudowę sytuuje się mieszkaniową z dala od źródeł hałasu, jakimi są ul. Stabłowicka i linia kolejowa. Pozwala to stwierdzić, że ustalone dopuszczalne poziomy dźwięku na terenach mieszkaniowych nie powinny zostać przekroczone.

Na obszarze opracowania stwarza się możliwość podłączenia nowych budynków do sieci infrastruktury technicznej.

Dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych istotne jest określenie sposobu odprowadzania ścieków z terenów zabudowanych. W planie nie określa sposobu odprowadzania ścieków komunalnych, opadowych i roztopowych, jednak wobec możliwości przyłączenia nowoprojektowanych budynków do istniejącej sieci miejskiej, należy spodziewać się wyboru takiego wariantu odprowadzania nieczystości. W zakresie sposobu odprowadzania wód opadowych i roztopowych z terenów zabudowanych zastosowanie ma rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Zgodnie z art. 19 rozporządzenia, ścieki ujęte w szczelne, otwarte lub zamknięte systemy kanalizacyjne pochodzące z zanieczyszczonej powierzchni m.in. terenów przemysłowych, składowych, baz transportowych, dróg krajowych klasy G oraz parkingów o powierzchni powyżej 0,1 ha, wymagają podczyszczenia przed wprowadzeniem do wód lub do ziemi.

Zapisy projektu uchwały nie określają sposobu pozyskiwania ciepła do ogrzewania pomieszczeń pozostawiając dowolność w wyborze źródła ciepła. Należy oczekiwać, że pojawią się nowe emitory zanieczyszczeń w postaci kotłowni osiedlowych lub instalacji indywidualnych w poszczególnych domostwach. W celu ograniczenia szkodliwej emisji zanieczyszczeń do atmosfery preferowane powinny być niskoemisyjne, wysokosprawne urządzenia na paliwa płynne, gazowe lub stałe o niskim zasilaniu. Korzystne jest wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii np. w formie kolektorów słonecznych lub paneli fotowoltaicznych na dachach budynków.

Projekt planu miejscowego sporządzony został zgodnie z przepisami ochrony środowiska. Z punktu widzenia uwarunkowań ekofizjograficznych nie ma większych przeszkód dla wprowadzania zabudowy na przedmiotowym terenie. Morfologia terenu oraz podłoże geologiczne sprzyjają posadawianiu budynków. Środowisko cechuje się poprawnym stanem, jest odporne na degradację i zachowuje zdolność do regeneracji. Niekorzystne z punktu widzenia środowiska jest natomiast zniszczenie części pokrywy terenów zieleni, a tym samym zmniejszenie arealu powierzchni biologicznie czynnej, jednak zachowuje się i obejmuje ochroną najcenniejsze zgrupowania drzew. Planowana zabudowa wprowadzana jest poza strefą obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Niemniej jednak teren planu może być narażony na zalewanie w przypadku wystąpienia katastrofalnych powodzi. Przed realizacją przyjętego zagospodarowania korzystne będzie zabezpieczenie terenu przed powodzią np. poprzez budowę wału przeciwpowodziowego wzdłuż Bystrzycy.

Projekt planu zgodny jest z polityką przestrzenną nakreśloną w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia”. Rodzaj oraz ilość zagrożeń dla środowiska, mogących wystąpić po uchwaleniu opisywanego dokumentu, jest trudna do oszacowania. Oddziaływanie planowanych inwestycji na środowisko uzależnione będzie od stopnia realizacji postanowień planu oraz charakteru wybranych przeznaczeń na poszczególnych terenach.

4. Przewidywany wpływ realizacji ustaleń projektu MPZP na środowisko

4.1. Analiza wpływu ustaleń planu na środowisko

Oddziaływanie na świat przyrody i bioróżnorodność

Zmiany w szacie roślinnej polegać będą na zabudowaniu części terenów niezagospodarowanych, które pokrywa roślinność rozwijającą się spontanicznie. Rozpatrując przestrzenne rozmieszczenie obiektów i przebieg dróg należy stwierdzić, że najbardziej wartościowy drzewostan zostaje zachowany. Należą do niego lasy i skupiska zadrzewień w części północnej obszaru, a także wiekowe okazy drzew rosnące wzdłuż brzegu Bystrzycy i przy ogrodach działkowych. Cięciom mogą ulec pojedyncze drzewa rosnące na terenach uprzemysłowionych, a także samosiejki rosnące na terenach zielonych gdzie dopuszcza się zabudowę. Należy podkreślić, że w projekcie planu dołożono starań, aby zachować jak największą liczbę rosnących drzew. Wprowadza się ochronę wybranych skupisk drzew, m.in. zadrzewień w południowej części obszaru planu (przy ogrodach działkowych), na terenach porolnych w centralnej części obszaru oraz wzdłuż brzegu Bystrzycy.

W projekcie planu obowiązek zachowania części powierzchni działek budowlanych jako terenów biologicznie czynnych. Tereny te będą mogły być zagospodarowane zielenią, która pełnić będzie funkcje ozdobne, jak również tworzyć miejsca codziennego wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców. Niewykluczone, że część istniejącego drzewostanu zostanie wykorzystana w kompozycjach zieleni urządzonej.

Zachowuje się tereny lasów, powierzchnie niezabudowane w północnej części terytorium planu oraz wzdłuż Bystrzycy. Tereny użytków rolnych przeznacza się na zielenie urządzone z możliwością realizacji zabudowy rekreacyjnej z zakresu sportu i wypoczynku.

Zabudowa części terenów zielonych w pewnym stopniu obniży poziom zróżnicowania biologicznego obszaru. Zmniejszy się areal stanowiący miejsca występowania dzikich zwierząt. W planie utrzymuje się pas zieleni ciągnący się wzdłuż rz. Bystrzycy (teren oznaczony symbolem WS – teren wód powierzchniowych), dzięki czemu w dalszym ciągu funkcjonować będzie korytarz ekologiczny. Wzdłuż doliny Bystrzycy dopuszcza się jednak możliwość budowy ciągu pieszo-rowerowego o szerokości co najmniej 3 m, co może doprowadzić do częściowej degradacji istniejącej tam zieleni (np. poprzez wycięcie roślinności, utwardzenie terenu), a tym samym zakłócenia funkcjonowania korytarza ekologicznego. Dla zachowania bioróżnorodności istotne znaczenie ma utrzymanie w dobrym stanie starorzeczy.

Na terenach już zainwestowanych nie należy spodziewać się większych przekształceń szaty roślinnej. Zielenie rosnące na działkach prywatnych w dalszym ciągu będzie kształtowana przez indywidualnych użytkowników.

Planowane zagospodarowanie terenu pozwoli na zachowanie najcenniejszych elementów środowiska przyrodniczego. Na rysunku planu wskazuje się przebieg granicy planowanego obszaru chronionego krajobrazu obejmującego dolinę Bystrzycy wraz z terenami zieleni urządzonej i leśnej. Uznaje się, że planowane zagospodarowanie terenów położonych w rejonie ulicy Stabłowickiej nie kłóci się z koncepcją objęcia wspomnianych terenów ochroną. Zachowuje się starorzeczka, w tym zbiornik proponowany do objęcia ochroną w formie użytku ekologicznego. Zachowanie zbiorników istotne jest dla fauny ptaków wodnych, a także innych gromad zwierząt.

Ocenia się, że realizacja postanowień planu nie powinna zagrażać gniazdującemu kilkadziesiąt metrów na zachód od Bystrzycy remizowi. Stanowisko ptaka nie jest bezpośrednio zagrożone (np. zabudową), bezpieczne jest również siedlisko, na którym ptak może występować.

Oddziaływanie na gleby i powierzchnię ziemi

Przewidziana do zabudowy przestrzeń obejmuje tereny w większości zainwestowane. Morfologia terenu została przekształcona w minionych dziesięcioleciach na skutek zabudowy obszaru. Dalsze przekształcenia w rzeźbie terenu polegać będą na wykonaniu fundamentów pod planowane budynki oraz przeprowadzenie sieci infrastruktury technicznej.

Nie przewiduje się kontynuowania działalności rolniczej. W obrębie większości użytków rolnych planowane jest urządzenie terenów zieleni urządzonej, dzięki czemu wysokiej jakości gleby III i IV klasy bonitacyjnej zostaną zachowane, jednak nie będą już pełnić funkcji rolniczej.

Dla zachowania zdolności retencyjnych podłoża istotne jest pozostawienie części powierzchni działek budowlanych w postaci niezabudowanej i nieutwardzonej, jako tereny biologicznie czynne.

Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne

Ustalenia planu miejscowego nie określają sposobu pozyskiwania energii cieplnej do ogrzewania pomieszczeń, wybór czynnika grzewczego pozostawiając preferencjom inwestorów. Powstaną zatem nowe źródła zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Wielkość emisji będzie uzależniona od wyboru czynnika grzewczego do ogrzewania budynków oraz sprawności instalacji. Wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej i usługowej wpłynie na zwiększenie

ruchu samochodowego w obrębie terytorium planu oraz na terenach przyległych. Spowoduje to nasilenie emisji spalin samochodowych.

Oddziaływanie na klimat lokalny

Ustalenia planu w niewielkim stopniu wpłyną na modyfikację klimatu lokalnego. Wzrost powierzchni zabudowanych obejmować będzie niewielki obszar, tym samym w pewnym stopniu wpłynie na pogłębienie zjawiska lokalnej wyspy ciepła.

Oddziaływanie na klimat akustyczny

Klimat akustyczny obszaru w dalszym ciągu kształtowany będzie przez ruch samochodowy odbywający się ul. Stabłowicką oraz linię kolejową. Zwiększenie powierzchni terenów mieszkaniowych i usługowych będzie generować dodatkowy ruch samochodowy, co przełoży się na zwiększenie uciążliwości hałasowych na terenach przyległych do dróg obsługujących nowe tereny zainwestowane. Z drugiej strony likwidacja części terenów przemysłowych oznaczać będzie zmniejszenie hałasu przemysłowego oraz niższy niż obecnie ruch pojazdów ciężkich, co przełoży się na poprawę klimatu akustycznego obszaru planu.

Planowaną zabudowę mieszkaniową sytuuje się z dala od emitorów hałasu, co należy uznać za korzystne. Tereny mieszkaniowe od ul. Stabłowickiej będą osłonięte istniejącą i planowaną zabudową usługową.

Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Planowane zagospodarowanie nie narusza przebiegu rz. Bystrzycy. Również rów melioracyjny w ciągu drogi dojazdowej od ul. Stabłowickiej prawdopodobnie zachowa swój przebieg. Zachowuje się istniejące starorzecza, które znajdują się będą na terenach leśnych i zieleni.

Niewielkie przekształcenia brzegów Bystrzycy nastąpią w wyniku budowy kładki dla pieszych i rowerzystów. Istotne jest, aby obiekt ten umożliwiał swobodny przepływ wód oraz nie zakłócał drożności korytarza ekologicznego.

Budowa nowych terenów mieszkaniowych i usługowych zwiększy ładunek potrzebnych do odprowadzenia ścieków komunalnych. Ustalenia planu nie odnoszą się do sposobu ich odprowadzania, jednakże istnieje możliwość podłączenia nowych budynków do istniejącej sieci kanalizacji. Należy zatem oczekiwać takiego sposobu odprowadzania nieczystości z gospodarstw domowych. W projekcie planu nie określa się gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi. W odniesieniu do tego zagadnienia zastosowanie będą miały przepisy odrębne. Wody zbierane z terenów utwardzonych ulic i placów są zbierane w szczelne systemy kanalizacji. Na terenach zabudowanych wody opadowe i roztopowe będą mogły być gromadzone na terenie własnym inwestorów, natomiast na terenach niezabudowanych będą wsiąkać bezpośrednio w powierzchnię ziemi.

Oddziaływanie na krajobraz, zabytki i dobra materialne

Plan miejscowy porządkuje zdegradowaną przestrzeń rolniczą i przywraca jej walory użytkowych mieszkańcom. Na obszarze planu kreuje się tereny zieleni urządzonej z możliwością wykorzystania ich jako miejsca rekreacji i wypoczynku. Pozytywnie należy ocenić rewitalizację zaniedbanych terenów przemysłowych poprzez przekształcenie ich w kameralną przestrzeń osiedla mieszkaniowego i terenów zabudowy usługowej. W planie zachowuje się najbardziej atrakcyjne przyrodniczo i krajobrazowo tereny lasów i ukrytych w nich starorzeczy oraz skupiska zieleni brzegów Bystrzycy

Pewne wątpliwości może budzić dopuszczenie zabudowy mieszkaniowej w bliskiej odległości od doliny. Może to powodować odczucia dysharmonii pomiędzy zachowującymi półnaturalny charakter terenami zieleni dolinnej a zabudową kubaturową.

W projekcie planu miejscowego podjęto próbę wykreowania przestrzeni o wysokiej jakości urbanistycznej, przyjaznej zarówno dla mieszkańców, jak i przedsiębiorców. Precyzyjnie wyznacza się parametry dla nowych obiektów, takie jak wysokość, sposób rozmieszczenia w przestrzeni, usytuowanie względem istniejącej zabudowy. Zapewnia się wyposażenie planowanych terenów mieszkaniowych w zieleń, czego wyrazem są m.in. szpalery drzew ciągnące się wzdłuż dróg.

Wykazano dbałość o zachowanie i ochronę środowiska kulturowego. Najcenniejsze jego elementy znajdują się pod ochroną konserwatorską. W projekcie planu zdefiniowano przedmiot i zasady tej ochrony. Oprócz tego na rysunku planu wyszczególnia się obiekty wpisane do rejestru i ewidencji zabytków.

Zwraca się uwagę na możliwość wystąpienia powodzi na terenie planu. Zagrożone mogą być projektowane tereny mieszkaniowe położone blisko Bystrzycy. Konieczne będzie podjęcie działań mających na celu ochronę terenów zabudowanych przed powodzią (budowa wałów przeciwpowodziowych, bądź podwyższenie terenu).

Oddziaływanie na ludzi

Dopuszczone w planie kategorie przeznaczenia i funkcji terenu wykluczają możliwość realizacji inwestycji i obiektów mogących w sposób jednoznacznie negatywny wpłynąć na środowisko życia i zdrowie mieszkańców. Jakość środowiska i warunki zamieszkiwania nie powinny ulec negatywnym przekształceniom.

Opis oddziaływań o charakterze skumulowanym

Na badanym terenie oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie w chwili obecnej nie prowadzone są ani nie są planowane przedsięwzięcia mogące stanowić źródło negatywnych oddziaływań o charakterze znaczącym. Potencjalne oddziaływania skumulowane obejmują emisję hałasu oraz emisję zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery. Hałas powodowany będzie transportem samochodowym na drogach obsługujących ruch w kierunku obszarów zainwestowanych. Emisje zanieczyszczeń do atmosfery uwalnianych z grzewczych oraz transportu samochodowego nie powinny powodować znaczącego zwiększenia stężenia szkodliwych substancji w powietrzu. Niemniej jednak obserwuje się wzrost ilości terenów zabudowanych w północnej części miasta (w szczególności w obrębie osiedla Stabłowice), co w przyszłości może powodować efekt kumulacji niekorzystnych presji na środowisko np. nadmierną emisję szkodliwych substancji do atmosfery. Będą to oddziaływania o charakterze stałym.

4.2. Oddziaływanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego poza obszarem opracowania

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego będzie oddziaływał na środowisko również poza ustalonymi granicami. Wprowadzenie nowych elementów zainwestowania wiąże się ze zwiększonym poborem wody z sieci wodociągowej, wzrostem zużycia energii elektrycznej i ciepłej, gazu. Powstałe odpady oraz ścieki będą stanowić obciążenie dla środowiska w miejscu ich utylizacji. Sposób odprowadzania ścieków oraz zbierania odpadów realizowany będzie zgodnie z polityką przyjętą przez władze miasta. Zaistniałe emisje przyczynią się do ogólnego stanu środowiska w mieście (migracja zanieczyszczeń przez powietrze atmosferyczne).

ryczne). Uciążliwości związane ze wzrostem natężenia ruchu samochodowego będą odczuwalne na całej długości tras dojazdowych do obiektów umiejscowionych na obszarze planu.

4.3. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Transgraniczne oddziaływanie na środowisko, o którym mowa w art.51 ust.2, pkt 1d) ustawy z dnia 3 października 2008 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, oceniane jest w aspekcie granic międzynarodowych. Projekt planu nie zawiera rozstrzygnięć, ani nie stwarza możliwości, w wyniku których mogłoby wystąpić transgraniczne oddziaływanie na środowisko. Zagospodarowanie obszaru planu nie będzie oddziaływać na środowisko terenów położonych poza granicami kraju.

4.4. Kompleksowa ocena skutków wpływu ustaleń MPZP na środowisko

W celu otrzymania metodologicznej przejrzystości prognozy skutków ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze i ułatwieniu jej odbioru, w prognozie dokonuje się klasyfikacji terenów pod kątem potencjalnych zmian stanu środowiska mogących wystąpić w wyniku realizacji planu. Określa się przewidywany zasięg oddziaływania, jego rodzaj oraz trwałość i odwracalność. Zróżnicowanie podziału terenów przedstawiono na rysunku prognozy oraz w formie tabelarycznej. W zależności od potencjalnego wpływu na środowisko dokonano podziału poszczególnych obszarów funkcjonalno-przestrzennych na grupy, które opisano w tekście oraz przedstawiono na załączniku graficznym do niniejszego opracowania.

Tab. 3. Zróżnicowanie skutków oddziaływania na poszczególne elementy środowiska – planowane oraz istniejące tereny zieleni i wód powierzchniowych.

Oddziaływanie na:	Oddziaływanie pod względem:						
	bezpośredniości	okresu trwania	częstotliwości	charakteru zmian	zasięgu	trwałości przekształceń	intensywności przekształceń
świat przyrody i bioróżnorodność	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe, lokalne	odwracalne	zauważalne
gleby i powierzchnię terenu	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe i lokalne	odwracalne	duże
powietrze atmosferyczne	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe i lokalne	odwracalne	duże
klimat lokalny	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe	odwracalne	duże
klimat akustyczny	bez znaczenia	bez znaczenia	stałe	pozytywne	miejscowe	bez znaczenia	zauważalne
wody	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe i lokalne	odwracalne	zauważalne
krajobraz i zabytki	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe	odwracalne	zauważalne
ludzi	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe	bez znaczenia	zauważalne

Tab. 4. Zróżnicowanie skutków oddziaływania na poszczególne elementy środowiska – planowane oraz istniejące tereny zabudowane oraz tereny komunikacji.

Oddziaływanie na:	Oddziaływanie pod względem:						
	bezpośredniości	okresu trwania	częstotliwości	charakteru zmian	zasięgu	trwałości przekształceń	intensywności przekształceń
świat przyrody i bioróżnorodność	bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	negatywne	miejscowe	nieodwracalne	nieznaczne
gleby i powierzchnię terenu	bezpośrednie	długoterminowe i krótkoterminowe	stałe	negatywne	miejscowe	nieodwracalne	zauważalne
powietrze atmosferyczne	bezpośrednie i wtórne	długoterminowe i krótkoterminowe	stałe i chwilowe	negatywne	miejscowe i lokalne	możliwe do rewaloryzacji	zauważalne
klimat lokalny	bez znaczenia	długoterminowe	bez znaczenia	bez znaczenia	miejscowe	częściowo odwracalne	bez znaczenia
klimat akustyczny	bezpośrednie	długoterminowe i krótkoterminowe	stałe	negatywne	miejscowe	odwracalne	nieznaczne
wody	pośrednie	długoterminowe	stałe	negatywne	miejscowe	częściowo odwracalne	nieznaczne
krajobraz i zabytki	bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe i lokalne	odwracalne	duże
ludzi	bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe	częściowo odwracalne	nieznaczne

5. Metody analizy realizacji postanowień projektu planu

Przewidywane metody analizy realizacji postanowień projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnosić do przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ukształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, ustaleń dotyczących wyposażenia w infrastrukturę techniczną, ochrony i kształtowania środowiska i ładu przestrzennego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków. Skutki realizacji planu podlegają badaniom w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Monitoring poszczególnych komponentów środowiska prowadzi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Państwowy Instytut Geologiczny, Prezydent Wrocławia, zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne.

Zgodnie z art. 55 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko organ opracowujący dokument (Prezydent Miasta Wrocławia) prowadzi monitoring skutków realizacji postanowień planu w zakresie oddziaływania na środowisko. Monitoring ten powinien być prowadzony w oparciu o wyniki badań przeprowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, a także innych badań wykonywanych w zależności od zapotrzebowania np. w przypadku pojawienia się skarg mieszkańców na uciążliwość prowadzonej działalności w oparciu o uchwalony plan. Analiza i ocena komponentów środowiska powinna odnosić się do obszaru objętego projektem planu.

Częstotliwość przeprowadzania analiz powinna być uwarunkowana częstotliwością badania aktualności kierunków polityki przestrzennej, zawartych w planach, programach i studiach oraz w aktach prawa miejscowego. Zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wyniki omawianych analiz powinny być przekazywane co najmniej raz w czasie trwania kadencji Rady Miasta. Proponuje się zatem, aby analizy dotyczące ochrony środowiska były przeprowadzane również z taką częstotliwością.

6. Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Zgodnie z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko zawiera rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.

W celu ograniczenia lub eliminacji niekorzystnego wpływu na środowisko będącego efektem realizacji planu miejscowego należy uwzględnić:

- konieczność dotrzymania wszelkich obowiązujących norm dotyczących ochrony poszczególnych komponentów środowiska, w szczególności w zakresie klimatu akustycznego;
- stosowanie do ogrzewania proekologicznych (w tym odnawialnych) źródeł energii, stosowanie urządzeń grzewczych o wysokiej sprawności i niskim stopniu emisji lub podłączenie budynków do zcentralizowanej sieci ciepłowniczej.

Uznaje się, że pozostałe przyjęte w planie miejscowym rozwiązania nie będą powodować negatywnych oddziaływań o charakterze znaczącym na środowisko oraz jakość życia i zdrowie mieszkańców Wrocławia. Nie przedstawia się zatem dodatkowych rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

Do rozwiązań służącym ochronie środowiska, które zawiera opisywany projekt MPZP należą:

- obowiązek utworzenia powierzchni biologicznie czynnej na działkach budowlanych;
- obowiązek zagospodarowania powierzchni niezabudowanych i nieutwardzonych zielenią lub pozostawienie ich jako tereny biologicznie czynne;
- ochrona drzew;
- wprowadzenie szpalerów drzew wzdłuż wybranych odcinków układu drogowego i na terenach zabudowanych;
- zachowanie najcenniejszych elementów środowiska przyrodniczego, w tym starorzeczy i zieleni leśnej;
- objęcie ochroną klimatu akustycznego terenów mieszkaniowych poprzez określenie dopuszczalnych poziomów dźwięku w środowisku.

7. Przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie MPZP

Na etapie sporządzania projektu planu miejscowego rozważane były różne warianty rozwiązań, które dotyczyły m. in. problematyki obsługi komunikacji, sposobu rozmieszczenia obiektów w przestrzeni, ustalenia proporcji pomiędzy powierzchnią zabudowaną a powierzchnią biologicznie czynną, a także rozwiązań z zakresu systemów infrastruktury technicznej. Wszystkie rozważane koncepcje projektowe były analizowane pod kątem potencjalnego oddziaływania na środowisko. Poszczególne rozwiązania nie różniły się od siebie w zasadniczy sposób pod względem wpływu na środowisko. I tak np. rozważanymi wariantami było wprowadzenie na ten teren wyłącznie funkcji mieszkaniowej lub też wyłącznie funkcji usługowej. Koncepcje te nie różniły się pod kątem potencjalnego oddziaływania na środowisko.

Ustalenia analizowanego planu miejscowego są wynikiem kompromisu pomiędzy wymogami ochrony środowiska i życia człowieka, a koniecznością rozwoju urbanistycznego i społecznego miasta. Zaprezentowane rozwiązania są zgodne z ustawodawstwem odrębnym, dokumentami planistycznymi obowiązującymi na terenie miasta (w tym „Studium

uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Wrocławia”) i wykorzystują instrumenty planistyczne służące zrównoważonemu rozwojowi terenów miejskich.

Ustalenia planu nie ingerują w tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych i zawierają rozwiązania korzystne dla środowiska na obszarach zurbanizowanych. Uznaje się, że zaproponowane ustalenia są najkorzystniejsze dla środowiska w kontekście istniejących uwarunkowań i kierunków rozwoju Wrocławia.

8. Informacje o celach ochrony środowiska i powiązania z innymi dokumentami

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest aktem prawnym, który stanowić może narzędzie do realizacji celów ochrony środowiska zawartych w odrębnych dokumentach.

Dokumentu na szczeblu międzynarodowym

Dokumentami rangi międzynarodowej o charakterze przestrzennym, stanowiącym podstawę do formułowania celów ochrony środowiska w programach krajowych są konwencje międzynarodowe, przyjęte przez stronę polską, m.in.:

- Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z 1979 r. wraz z II protokołem siarkowym z 1994 r. (Oslo),
- Konwencja Berneńska o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r.,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto, 1997 r. wraz Protokołem.,
- Konwencja Ramsarska o obszarach wodno – błotnych z 1971 r. ze zmianami w Paryżu (1982 r.) i Regina (1987 r.),
- Konwencja ONZ o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro, 1992 r.,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro, 1992 r.,

Protokół Montrealski w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową z 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi (1990 r.), wiedeńskimi (1992 r.).

- Dyrektywy Unii Europejskiej:
 - 98/83/UE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi,
 - Dyrektywy Ramowej UE dotyczącej wody, przyjętej w 1997 r.,
 - Dyrektywy 98/15/EC z 27 lutego 1998 r. dot. wprowadzania zanieczyszczeń do wód,
 - Dyrektywy Ramowej w sprawie ogólnych zasad gospodarowania odpadami 75/442/EWG z 15 lipca 1975 r., Dyrektywy 9/31 WE w sprawie odpadów niebezpiecznych,
 - Dyrektywy 43/92 EEC z 21 maja 1992 r. (z późn. zm.) w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory oraz Dyrektywy 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. o ochronie ptaków, będąca podstawą tworzenia Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000,
- Umowy międzynarodowe:
 - porozumienia między Min. OŚZNiL RP a Państwowym Komitetem Republiki Białoruś ds. Ekologii o współpracy w dziedzinie ochrony środowiska z 1992 r.,
 - porozumienia między Min. OŚZNiL a Min. Leśnictwa Republiki Białoruś z 1995 r. dot. m.in. rozwoju ochrony cennych ekosystemów, gospodarki wodnej WZŚ i kłęk żywiolowych,

- porozumienia między Min. OŚZNiL RP a Departamentem OŚ Republiki Litewskiej z 24.01.1992 r. o współpracy w dziedzinie ochrony środowiska,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków NATURA 2000 (Dz. U. Nr 229, poz.2313 z 21.X.2004 r.).

Biorąc pod uwagę specyfikę planu miejscowego najistotniejsze cele wymienionych dokumentów odnoszą się do ochrony środowiska przyrodniczego i bioróżnorodności. Przeprowadzona w poprzednich rozdziałach analiza wykazała brak negatywnych oddziaływań o charakterze znaczącym na środowisko przyrodnicze obszaru planu i terenów do niego przyległych. Na terenie planu zachowuje się i ochrania najcenniejsze tereny zieleni, w tym lasy i zieleń towarzyszącą wodom powierzchniowym.

Dokumentu na szczeblu krajowym

Do dokumentów o randze krajowej należą:

- II Polityka ekologiczna państwa, która nawiązuje do priorytetowych kierunków działań określonych w VI Programie działań Unii Europejskiej w dziedzinie środowiska. Dokument ten wskazuje narzędzia ochrony środowiska, a także problemy związane ze współpracą międzynarodową ze szczególnym uwzględnieniem UE. Swoje cele i zakres działań wyznacza w trzech horyzontach czasowych: do roku 2002, do roku 2010 i do roku 2025.
- Polityka ekologiczna państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 przedstawia cele w zakresie rozwiązań systemowych, wśród których wyróżnia włączenie aspekty ekologiczne do polityk sektorowych, a przede wszystkim do energetyki, przemysłu, transportu, gospodarki komunalnej i budownictwa, rolnictwa, leśnictwa i turystyki, aktywizację rynku na rzecz ochrony środowiska, zarządzanie środowiskiem, udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowisk, rozwój badań i postęp techniczny oraz ponoszenie odpowiedzialności za szkody w środowisku. Dokument ten dostrzega ważną rolę w ekologizacji planowania przestrzennego i użytkowania terenu oraz w edukacji ekologicznej i dostępie do informacji.
- Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań mówi o zachowaniu całej rodzimej przyrody, bez względu na jej formę użytkowania oraz stopień jej przekształcenia lub zniszczenia.
- Krajowy Program Zwiększania Lesistości, który jest instrumentem polityki leśnej w zakresie kształtowania przestrzeni przyrodniczej kraju, zawiera ogólne wytyczne sporządzania regionalnych planów przestrzennego zagospodarowania w dziedzinie zwiększania lesistości.
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami określa zakres działania niezbędny do zaplanowania zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju, w sposób zapewniający ochronę środowiska z uwzględnieniem obecnych i przyszłych możliwości technicznych, organizacyjnych.
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest programem inwestycji rozbudowy systemów oczyszczalni ścieków w sektorze komunalnym. Program pozwoli na wyeliminowanie nieoczyszczonych ścieków (pochodzących ze źródeł miejskich i aglomeracji) z wód powierzchniowych. Dokument dotyczy także poprawy jakości wód powierzchniowych, będących potencjalnym źródłem poboru ujęć komunalnych. Zamiarem Programu jest również pobudzenie inicjatyw lokalnych (nowe miejsca pracy) oraz pełne dostosowanie do wymogów Unii Europejskiej w zakresie wyposażenia w system oczyszczalni ścieków i kanalizacji.

Biorąc pod uwagę specyfikę planu miejscowego najistotniejsze cele wymienionych dokumentów odnoszą się do ochrony środowiska przyrodniczego i bioróżnorodności. Przeprowadzona w poprzednich rozdziałach analiza wykazała brak negatywnych oddziaływań o

charakterze znaczącym na środowisko przyrodnicze obszaru planu i terenów do niego przyległych. Na terenie planu zachowuje się i ochrania najcenniejsze tereny zieleni, w tym lasy i zieleń towarzyszącą wodom powierzchniowym.

Dokumentu na szczeblu regionalnym i lokalnym

Ustanowione na poziomach międzynarodowym i krajowym cele polityki ekologicznej znalazły swoje odzwierciedlenie w opracowanych na poziomie regionalnym dokumentach strategicznych, takich jak: „Program zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska województwa dolnośląskiego” czy „Wojewódzki plan gospodarki odpadami województwa dolnośląskiego”. Długoterminowy cel „Programu zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska województwa dolnośląskiego” sformułowano jako *„Harmonijny, zrównoważony rozwój województwa, w którym wymagania ochrony środowiska nie tylko mają istotny wpływ na przyszły charakter regionu, ale również wspierają jego rozwój gospodarczy”*. Generalne cele strategiczne do roku 2015 w zakresie ochrony środowiska:

- poprawa jakości powietrza atmosferycznego (dalsze ograniczanie emisji z zakładów przemysłowych, zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza ze źródeł niskiej emisji i ze źródeł komunikacyjnych);
- zmniejszenie uciążliwości hałasu (komunikacyjnego i przemysłowego);
- przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych i podziemnych i ich ochrona (uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, zmniejszenie zużycia wody, ograniczenie zanieczyszczenia spowodowanego niekontrolowanymi spływami powierzchniowymi, podniesienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, zwiększenie małej retencji, ochrona zasobów wód podziemnych);
- ograniczenie negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko (uporządkowanie gospodarki odpadami przemysłowymi i komunalnymi);
- podniesienie jakości gleb;
- ochrona zasobów złóż poprzez ich racjonalne wykorzystanie;
- ochrona i wzrost różnorodności biologicznej (określenie zasobów, objęcie ochroną obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, powiększenie zasobów leśnych i zapewnienie ich kompleksowej ochrony, podniesienie różnorodności biologicznej i krajobrazowej, rozwój terenów zieleni w miastach i na terenach wiejskich);
- ograniczenie wystąpień nadzwyczajnych zagrożeń środowiska (poprawa bezpieczeństwa ekologicznego związanego z działalnością produkcyjną przedsiębiorców, zapewnienie bezpieczeństwa przewozu drogowego i kolejowego materiałów niebezpiecznych);
- podniesienie świadomości ekologicznej w społeczeństwie;
- otwarta i dwustronna komunikacja pomiędzy wszystkimi stronami zaangażowanymi w ochronę środowiska;
- uzyskanie pełnej informacji o stanie środowiska.

Niniejszy projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego realizuje powyższe cele poprzez:

- w zakresie hałasu – objęcie ochroną terenów wrażliwych na hałas (zabudowa mieszkaniowa i mieszkaniowo-usługowa);
- w zakresie różnorodności biologicznej – poprzez wyznaczenie terenów zieleni, ochronę drzewostanu oraz obowiązek pozostawienia części działek budowlanych jako tereny biologicznie czynne;
- w zakresie informacji o środowisku oraz komunikacji pomiędzy wszystkimi stronami zaangażowanymi w ochronę środowiska – poprzez realizację planowania zgodnie z trybem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Podstawowym dokumentem ustanowionym na szczeblu gminnym, do którego odnosi się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, jest „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia”. Jednym z celów studium jest ochrona, wzmocnienie i wzbogacenie środowiska przyrodniczego miasta. W zakresie kształtowania i zachowania obszarów o istotnej funkcji przyrodniczej wyznacza się tereny zieleni oraz wskazuje się miejsca sytuowania szpalerów drzew. Ponadto ochroną obejmuje się klimat akustyczny terenów podlegających ochronie, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Polityka ekologiczna Wrocławia określona została również w dokumencie „Program ochrony środowiska dla miasta Wrocławia na lata 2004-2015”. Większość celów programu ochrony środowiska pokrywa się z celami ustanowionymi na szczeblu wojewódzkim. Opis powiązań analizowanego planu miejscowego zawarto w poprzednich akapitach.

9. Streszczenie

Obszar objęty planem miejscowym znajduje się w zachodniej części miasta Wrocławia. Położony jest pomiędzy prawym brzegiem rz. Bystrzycy, ulicą Stabłowicką i linią kolejową prowadzącą w kierunku Brzegu Dolnego. Teren planu znajduje się w obrębie osiedli Stabłowice i Pracze Odrzańskie. Jego powierzchnia wynosi 33,4 ha.

Projekt planu miejscowego zakłada przekształcenie części terenów przemysłowo-usługowych w tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej. Są to tereny położone w południowo-zachodniej części obszaru planu. Jednocześnie zachowuje się część terenów o funkcji usługowej położonych przy ul. Stabłowickiej. Zwiększa się areal terenów usługowych kosztem części przestrzeni rolniczej w północnej części omawianego obszaru. W planie zachowuje się tereny doliny rzecznej, starorzeczka, tereny lasów. Oraz wybrane tereny zieleni. Większość użytków rolnych położonych w północnej części obszaru pozostaje niezabudowana. Funkcja rolnicza nie będzie jednak kontynuowana a użytki rolne przeznacza się na zieleni.

Plan miejscowy porządkuje zdegradowaną przestrzeń rolniczą i przywraca jej walory użytkowe mieszkańcom. Na obszarze planu kreuje się tereny zieleni z możliwością wykorzystania ich jako miejsca rekreacji i wypoczynku. Pozytywnie ocenia się również rewitalizację zaniedbanych terenów przemysłowych poprzez przekształcenie ich w kameralną przestrzeń osiedla mieszkaniowego. Zachowuje się tereny najbardziej atrakcyjne przyrodniczo i krajobrazowo, a więc tereny lasów, skupiska zieleni brzegów Bystrzycy oraz starorzeczka.

Z punktu widzenia uwarunkowań ekofizjograficznych nie ma większych przeszkód dla wprowadzania zabudowy na przedmiotowym terenie. Uznaje się, że plan miejscowy nie będzie wywierał negatywnego wpływu na chronione elementy środowiska przyrodniczego. Realizacja ustaleń planu pociągnie za sobą zmiany w środowisku i krajobrazie terenów niezabudowanych. Nastąpi przekształcenie szaty roślinnej w kierunku zbiorowisk roślin typowych dla terenów miejskich. Projektowane tereny zabudowy nie powinny wywierać znaczącego negatywnego wpływu na środowisko, jednak jakość niektórych z jego elementów może ulec pogorszeniu. Zwraca się uwagę na usytuowanie nowej zabudowy mieszkaniowej blisko koryta rzeki Bystrzycy, przez co budynki mogą być narażone na zalewanie w przypadku wystąpienia katastrofalnych powodzi. Przed realizacją zabudowy korzystne będzie zatem zabezpieczenie terenu przed powodzią np. poprzez budowę wału przeciwpowodziowego wzdłuż Bystrzycy.

Plan miejscowy został przygotowany zgodnie z przepisami ochrony środowiska i z poszanowaniem zasad ładu przestrzennego. Wprowadza zasady sposobu zagospodarowania oraz sposób użytkowania poszczególnych terenów. Realizacja postanowień planu pozwoli na stworzenie harmonijnego krajobrazu zabudowy miejskiej.

10. Spis literatury

- [1] Baraniecki L., Bieroński J., Kuźniewski E., Pawlak W., 2003: Komentarz do mapy sozologicznej, arkusz M-33-34-D Wrocław-zachód, Wrocław.
- [2] Baraniecki L., Bieroński J., Pawlak W., Tomaszewski J., 2003: Komentarz do mapy hydrograficznej, arkusz M-33-34-C Wrocław-zachód, Wrocław.
- [3] Biuro Rozwoju Wrocławia, 2006 (ze zm. 2010): Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wrocław.
- [4] Cichocki Z. (red.), 2006: Środowisko Wrocławia Informator 2006, Instytut Ochrony Środowiska Oddział we Wrocławiu, Wrocław.
- [5] Dubicka M, Szymanowski M., (2000), Struktura miejskiej wyspy ciepła i jej związek z warunkami pogodowymi i urbanistycznymi Wrocławia, Acta Univ. Wratisl., 22, Studia Geogr., 74, 99-118;
- [6] „Geoprojekt” Przedsiębiorstwo Geologiczno – Fizjograficzne i Geodezyjne Budownictwa we Wrocławiu, 1984: Opracowanie fizjograficzne ogólne dla aglomeracji Wrocławia, Wrocław
- [7] Kondracki J., 2000: Geografia Polski. Mezoneiony fizycznogeograficzne, PWN, Warszawa.
- [8] Smolnicki K., Szykasiuk M. (red.), 2003: Informator o stanie środowiska Wrocławia 2002, Dolnośląska Fundacja Ekorozwoju, Wrocław.
- [9] Szafer W., 1972: Podstawy geobotanicznego podziału Polski, [w]: Szata roślinna Polski, t. I, PWN, Warszawa.
- [10] WIOŚ, 2003-2012: Raport o stanie środowiska w woj. dolnośląskim, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Wrocław.
- [11] Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne we Wrocławiu, 2005: Opracowanie Ekofizjograficzne dla Województwa Dolnośląskiego
- [12] Hydroprojekt Wrocław, 1998: „Generalna strategia ochrony przed powodzią dorzecza górnej i środkowej Odry po Wielkiej Powodzi Licowej 1997 r.”
- [13] IMGW, 2003: Opracowanie zasięgów zalewów rzek;
- [14] WWF Polska, RZGW we Wrocławiu: „Mapa terenów zalewowych w dolinie rzeki Odry na obszarze woj. Dolnośląskiego”, Wrocław 2007.
- [15] Lemitor Ochrona Środowiska sp. z o.o., Geomatic Software Solutions sp. z o.o. i Far Data sp. z o.o. spółka komandytowa; 2012: Mapa Akustyczna Wrocławia.
- [16] Lewicki Z (red.), 2010: Środowisko Wrocławia. Informator 2010, LEMITOR Ochrona Środowiska Sp. z o.o. we Wrocławiu, Wrocław.
- [17] Nawara Z, Hałupka K. i in., 1997: Inwentaryzacja i ocena przyrodniczo-użytkowa starorzeczy, nieużytków wodnych i zbiorników wodnych na terenie miasta Wrocławia, Fundacja Oławy i Nysy Kłodzkiej, Wrocław.
- [18] Praca zbiorowa, 1993: Inwentaryzacja stanowisk roślin chronionych na terenie gminy Wrocław, mapa w skali 1:25000.
- [19] Praca zbiorowa, 1993: Inwentaryzacja stanowisk zwierząt chronionych na terenie gminy Wrocław, mapa w skali 1:25000.
- [20] Bednarek R. (red.), 2012: „Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w planowaniu przestrzennym”, Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych O/ Wielkopolski na zalecenie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu, Poznań.

Przytoczone w tekście akty prawne pozyskano ze strony internetowej <http://isip.sejm.gov.pl/>.